



Karlshamns kommuns riktlinjer för servering och försäljning av alkoholhaltiga drycker

Riktlinjerna är antagna av Kommunfullmäktige 2012-12-05, reviderade i Kommunstyrelsen 2014-10-21, 2017-03-28 samt 2021-09-21.

Innehåll

1.	Inledning	s. 3
2.	Karlshamns kommuns riktlinjer för alkoholservering	s. 3
2.1	Handläggningstider.....	s. 3
2.2	Ansökningsavgifter.....	s. 4
2.3	Kunskapsprov.....	s. 4
2.4	Serveringsansvarig personal.....	s. 5
2.5	Serveringstider.....	s. 5
2.6	Alkoholpolitiska olägenheter.....	s. 5
2.7	Uteserveringens utformning.....	s. 6
2.8	Tillfälligt tillstånd till allmänheten.....	s. 6
2.9	Mängd alkoholdryck vid provsmakning.....	s. 7
3.	Kommunens tillsynsverksamhet	s. 7

1. Inledning

Kommunen är som Tillstånds- och tillsynsmyndighet ansvarig för att se till att restaurangnäringen lever upp till alkohollagens regler, särskilt när det gäller att undvika att minderåriga får tillgång till alkohol. Tydliga riktlinjer är en del av detta ansvar som ska utgöra ett komplement till gällande lagstiftning. Som grund för bedömning och tolkning av alkohollagen följer Karlshamns kommun Folkhälsomyndighetens rekommendationer om hur de olika bestämmelserna ska tillämpas.

I Karlshamns kommun är Kommunstyrelsen ansvarig för tillstånds- och tillsynsfrågorna. Tillstånds- och tillsynsärenden handläggs av kommunens alkoholhandläggare.

2. Karlshamns kommuns riktlinjer för alkoholservering

Alkoholservering ska ingå i ett seriöst sammanhang. Särskild måttfullhet ska iakttas vid ansökningar om serveringstillstånd i samband med idrottsevenemang och tillställningar som främst riktar sig till ungdomar. Verksamheter som kan sammankopplas med organiserad brottslighet beviljas inte något serveringstillstånd.

Det är tillståndshavaren som ansvarar för att ingen diskriminering sker på eller i omedelbar anslutning till serveringsstället. Diskriminering på grund av kön, sexuell läggning, funktionsnedsättning, nationellt eller etniskt ursprung eller könsöverskridande identitet kan vid en fällande dom leda till återkallelse av serveringstillstånd. Karlshamns kommun ska arbeta för att motverka olaga diskriminering i samband med restaurangbesök och med detta förhindra att någon blir särbehandlad och exempelvis nekas inträde till restauranger. Karlshamns kommun ska dessutom, tillsammans med tillståndshavarna, arbeta aktivt för att förebygga och förhindra att gäster och personal blir sexuellt ofredade på restaurangerna i kommunen.

Vid servering av alkoholdrycker ska serveringspersonal se till att måttfullhet iakttas och att störning på grund av oordning eller onykterhet undviks. Det är inte förenligt med alkohollagens krav på återhållsam alkoholservering enligt 8 kap. 20 §, att servera helflaskor med spritdrycker, ölhinkar, öltunnor, shotbrickor, drinkvagn eller liknande. Om tillexempel hela flaskor med spritdrycker förekommer får denna dryck endast serveras genom bordsservering, det vill säga att serveringspersonalen serverar drycken i gästernas glas och lämnar inte kvar flaskan på bordet. Alternativt att personal ständigt finns på plats intill sällskapet för att överblicka alkoholförtäringen.

2.1 Handläggningstider

Ansökan/anmälan om serveringstillstånd görs via en länsgemensam e-tjänst som går att hitta på kommunens hemsida. Det går även bra att ta kontakt med Tillståndsenheten och/eller Servicecenter för vägledning inför en ansökan/anmälan. Till ansökan/anmälan ska bifogas de handlingar som efterfrågas. Ett tillståndsärende kan inte avgöras förrän ansökan är komplett och ansökningsavgiften är betald. Det är sökandens ansvar att se till att handlingarna är fullständiga. Om det är nödvändigt på grund av utredningen av ärendet får handläggningstiden förlängas med högst fyra månader. Kommunen ska informera sökande

om skälen för att handläggningstiden förlängs innan den ursprungliga tidsfristen har gått ut.

TYP AV ANSÖKAN	HANDLÄGGNINGSTID
Ansökan om nytt stadigvarande serveringstillstånd.	6 veckor
Förändring av befintligt serveringstillstånd, till exempel utökad tid eller utvidgad yta.	6 veckor
Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, exempelvis under festivaler, vid pausservering och vid provsmakning.	6 veckor
Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd för slutet sällskap.	10 arbetsdagar
Servering till allmänheten för gemensamt serveringutrymme.	6 veckor
Trafikservering.	6 veckor

2.2 Ansökningsavgifter

Enligt 8 kap. 10 § alkohollagen ska en ansökan om serveringstillstånd göras skriftligen. Kommunen får ta ut avgift för prövningen enligt de grunder som beslutas av kommunfullmäktige.

Ansökningsavgiften faktureras sökande och ska betalas innan handläggning av ansökan påbörjas. Avgiften återbetalas inte i de fall då en ansökan avslås. Kommunstyrelsen har dock möjlighet att sätta ned eller efterge taxan om särskilda skäl föreligger.

Uppgifter om ansöknings- och tillsynsavgifter går att hitta på kommunens hemsida.

2.3 Kunskapsprov

Karlshamns kommun använder sig av prov framtagna av Folkhälsomyndigheten för prövning av sökandes kunskaper i alkohollagstiftningen. Provet är digitalt bestående av flervalsfrågor med olika givna svarsalternativ. Testet genomförs efter tidsbeställning hos Tillståndsenheten. Denna beställning kan göras via en e-tjänst som finns tillgänglig på kommunens hemsida alternativt genom direktkontakt med Tillståndsenhetens personal.

Särskild avgift utgår för genomförandet av provet. Sökande ska alltid kunna visa upp en giltig legitimation i samband med avläggandet av kunskapsprovet. Finns behov av tolk ska detta meddelas cirka 10 arbetsdagar innan provet önskas avläggas.

2.4 Serveringsansvarig personal

Karlshamns kommun ser gärna att anmäld serveringsansvarig personal har gått utbildning i Ansvarsfull alkoholservice eller motsvarande. I samarbete med Länsstyrelsen i Blekinge, Polismyndigheten, Blekinge tekniska högskola och Blekinge läns kommuner erbjuds utbildning i Ansvarsfull alkoholservice (AAS) vid två tillfällen varje år. Detta är en kurs

som vänder sig till tillståndshavare och serveringspersonal i hela Blekinge. Genom kommunens e-tjänst, som går att finna på hemsidan, är det möjligt för en tillståndshavare att anmäla/avanmäla serveringsansvarig personal.

2.5 Serveringstider

Normal serveringstid i Karlshamns kommun är mellan klockan 11.00 och 01.00. Serveringsytorna ska vara utrymda senast 30 minuter efter serveringstidens utgång. Efter särskild prövning kan serveringstid till klockan 03.00 medges, då skickas bland annat remiss till Polismyndighet och Miljöförbund för att kontrollera att inga olägenheter med den senare ansökta serveringstiden förekommer.

2.6 Alkoholpolitiska olägenheter

Enligt alkohollagens 8 kap. 17 § kan serveringstillstånd vägras om serveringen kan befaras medföra olägenheter ur alkoholpolitisk synvinkel. Med alkoholpolitiska olägenheter avses att en etablering av en restaurang med serveringstillstånd eller utökad rätt till servering för en befintlig restaurang riskerar att medföra problem för samhället. Problemen kan vara av social, alkoholpolitisk eller ordningsmässig art. Kommunen måste alltid bedöma om serveringen kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa. Exempel på alkoholpolitiska olägenheter kan vara:

1. De fall där Polismyndigheten avstyrker ansökan med hänvisning till ordningsproblem på serveringsstället eller i dess närmaste omgivning.
2. De fall där Miljöförbundet avstyrker ansökan med hänvisning till att närboende utsätts eller riskerar att utsättas för bullerstörningar från serveringsstället.
3. De fall där kommunen har kännedom om missförhållanden på serveringsstället eller angående tillståndshavaren/sökandens personliga och/eller ekonomiska lämplighet.
4. Serveringstillstånd ska inte heller medges till verksamheter som kan sammankopplas med organiserad brottslighet.
5. Ansökningar i områden där nya/ytterligare serveringstillstånd kan befaras orsaka alkoholpolitiska olägenheter. Kommunen ska särskilt beakta närhet till idrottsplatser, skolor och annan verksamhet som berör barn och ungdom.
6. Ansökningar som avser alkoholserving i och/eller i närheten av idrottsanläggningar ska särskilt beaktas.

Om en eller flera av ovanstående faktorer föreligger kan serveringstillstånd vägras även om alkohollagens övriga krav är uppfyllda. En individuell prövning måste dock alltid göras med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet.

2.7 Uteserveringens utformning

Serveringstillstånd kan beviljas för uteservering då den är anlagd i direkt anslutning till befintligt serveringsställe med serveringstillstånd. Uteserveringen ska vara ett klart avgränsat område och serveringspersonal ska kunna överblicka området för att upprätthålla en tillfredsställande tillsyn över serveringsytan. Serveringstillstånd kan meddelas med villkor om bordsservering i de fall det anses nödvändigt med hänsyn tagen till överblickbarheten på serveringsområdet. Fri passage på gator om tre meters bredd ska följas, detta för att säkerställa utryckningsfordons framkomlighet.

Avgränsningen ska vara utformad i enighet med Karlshamns kommuns ”Råd och anvisningar för uteserveringar” som går att finna på kommunens hemsida.

Markupplåtelse ska ha beviljats av kommunen eller privat värd, för gatumark krävs även Polismyndighetens tillstånd för begagnade av offentlig plats. Kommunen ska även, i de fall det krävs, ha meddelat bygglov för uteserveringen.

Serveringstiden på uteserveringar följer den serveringstid som gäller inomhus. Om alkoholpolitiska olägenheter i form av ordningsstörningar föreligger kan serveringstiden för uteserveringen begränsas.

2.8 Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten

Tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan beviljas för servering vid evenemang som vänder sig till allmänheten, vid pausservering och provsmakning.

Ansökan om tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten kan gälla för stora till små festivaler och även enstaka evenemang. Det är en förutsättning för tillfällig servering att det inte är fråga om regelbundet återkommande verksamhet eller av stadigvarande karaktär.

Servering av spritdrycker och alkoholdrycksliknande preparat till allmänheten bör inte beviljas i samband med festivaler och liknande tillställningar med undantag av servering till slutna sällskap inom ramen för arrangemanget. Detta med anledning av befarade olägenhet som kan uppstå vad gäller ordning och nykterhet.

Beviljad serveringstid under Östersjöfestivalen är onsdag och torsdag mellan kl. 11.00 och 01.00, under fredag och lördag från klockan 11.00 fram till som senast kl. 03.00 för dem som har ansökt och beviljats denna tid. En enskild prövning ska alltid göras för varje inkommen ansökan och särskild vikt ska läggas vid Polismyndighetens yttrande.

2.9 Mängd alkoholdryck vid provsmakning

I alkohollagens förarbeten, prop. 2009/10:125 s.113, anges följande: ”Vid provsmakning av en dryck ges normalt en mycket liten mängd, oftast motsvarande en matsked eller mindre.” Förarbetena skiljer inte på olika typer av alkoholdrycker som till exempel spritdrycker och starköl. Alkohollagens syfte med att kunna erbjuda provsmakning av alkoholdrycker är att provsmakaren ska ges möjlighet att göra en bedömning av dryckens kvalitet och smak. Genom att utgå ifrån att en matsked gäller för sprit (40 %) kan sedan volymen som erbjuds vid en provsmakning omvandlas utifrån dryckens alkoholprocent, detta enligt tabellen nedan.

Starköl (5 %):	= 15 cl
Andra jästa alkoholdrycker (5 %):	= 15 cl
Vin (12 %):	= 5 cl
Sprit (40 %):	= 1,5 cl

För dryckeskategorin alkoholdrycksliknande preparat finns ingen angiven volym. Detta med anledning av att dessa produkter kan variera och dess alkoholhalt skilja sig i

förhållande till varandra. En enskild bedömning kring volymen ska göras utifrån det aktuella preparatet när en ansökan/anmälan inkommer till kommunen.

Antalet enheter vid ett provsmakningsevenemang begränsas till åtta stycken. Detta anses vara en bra nivå för att kunna prova ett antal olika drycker men ändå hålla konsumtionen på en rimlig nivå. Antalet enheter vid provsmakning ska också begränsas ur ett konkurrenshänseende för att det inte ska likställas med begreppet servering av alkoholdrycker.

Detta är de volymer och enheter som Karlshamn kommun förhåller sig till när det gäller provsmakning av alkoholdrycker enligt 8 kap. 6, 7 §§ för att kunna uppfylla avsikten med att göra en ändamålsenlig bedömning av dryckens kvalitet och smak.

3. Kommunens tillsynsverksamhet

Kommunen har enligt alkohollagen 9 kapitel 2,3 §§ tillsynsansvar för de ytor där servering samt marknadsföring av alkoholhaltiga drycker förekommer. För att tillämpa denna bestämmelse arbetar Karlshamns kommun med tre tillsynsformer:

Förebyggande tillsyn är inriktat på upplysning och utbildning, exempelvis undervisning i Ansvarsfull alkoholserving som kommunen erbjuder vid två tillfällen varje år. Karlshamns kommun ingår dessutom i nätverksgruppen Glasklart som är en samverkan mellan Blekinges krogar och myndigheter. Till den förebyggande tillsynen inkluderas även den skriftliga information som kommunen kontinuerligt skickar ut till tillståndshavarna via e-post och framför i samband med tillsynsbesök.

Karlshamns kommun genomför dessutom *inre tillsyn* vid ansökan/anmälan om serveringstillstånd. Detta sker på ett administrativt plan i form av remisser och underrättelser från myndigheter som polisen, räddningstjänsten, miljöförbundet och skatteverket. Detta är en granskning som genomförs för att kontrollera om den sökande uppfyller alkohollagens krav vad gäller personlig och ekonomisk lämplighet. Kraven på personlig och ekonomisk skötsamhet kvarstår även efter det att tillstånd har beviljats, vilket gör att kommunen även fortlöpande granskar befintliga tillståndshavare. Till den inre tillsynen räknas också en kontinuerlig bevakning av serveringsställets marknadsföring av alkoholdrycker i annonser, sociala medier och dylikt.

Yttre tillsyn kallas det besök som sker på plats på serveringsstället för att kontrollera att verksamheten bedrivs i enighet med alkohollagens bestämmelser. Kommunstyrelsen är ansvariga för tillsynsarbetet i Karlshamns kommun men själva utförandet genomförs av inspektörer från Miljöförbundet Blekinge väst. Kommunens alkoholhandläggare medverkar också vid vissa yttre tillsynsbesök. Vid dessa besök har tillsynspersonal rätt till tillträde i lokaler och rätt att ta del av bokföring och andra handlingar som berör verksamheten. En skriftlig dokumentation, en tillsynsrapport, ska upprättas vid varje tillsynstillfälle för att sammanfatta besöket. Denna rapport skickas sedan till berörd tillståndshavare och även till Karlshamns kommun för diarieföring. *Samordnad tillsyn* kan också ske, vilket innebär att kommunen tillsammans med andra myndigheter som Polismyndigheten, Skatteverket, Miljöförbundet, Tullverket, Länsstyrelsen och/eller Räddningstjänsten gör en gemensam tillsyn på serveringsstället.

Antalet tillsynsbesök varierar beroende på vilken typ av verksamhet som restaurangen bedriver. Ett nöjesställe får fler besök än vad en mer renodlad restaurang får. Detta eftersom en mer ungdomlig publik ofta rör sig på nattklubbar och barer. Dessa verksamheter har också ofta en större omsättning av alkoholdrycker.

Miljöförbundet Blekinge väst upprättar, i dialog med kommunens alkoholhandläggare, årligen en tillsynsplan som omfattar kommunens samtliga stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten samt vanligt återkommande tillfälliga serveringstillstånd (ex. festivaler). Efter upprättandet fastställs planen av Kommunstyrelsen som också efter varje årsslut delges uppgifter om utfört tillsynsarbete.

I Karlshamns kommun är det även Kommunstyrelsen som ansvarar för den omedelbara tillsynen över bestämmelserna om försäljning/servering av folköl. Inkommen anmälan samt egenkontrollprogram ska diarieföras i Karlshamns kommun och en kopia ska skickas till Miljöförbundet Blekinge väst som ansvarar för att upprätta en bekräftelse på anmälan som skickas till berörd näringsidkare.

Miljöförbundet tar, precis som för serveringstillstånden, fram en tillsynsplan över de ställen som under året ska besökas. Varje anmält försäljnings-/serveringsställe ska få minst ett årligt tillsynsbesök. Planen ska sedan årligen återrapporteras till Kommunstyrelsen för redogörelse av det utförda tillsynsarbetet. Tillsyn för servering/försäljning av folköl utövas av inspektörer från Miljöförbundet Blekinge väst som efter varje besök ska upprätta en tillsynsrapport som de expedierar till berörd näringsidkare. Rapporten skickas även till Karlshamns kommun för diarieföring. Kommunens alkoholhandläggare ansvarar för att handlägga eventuella sanktionsärenden.